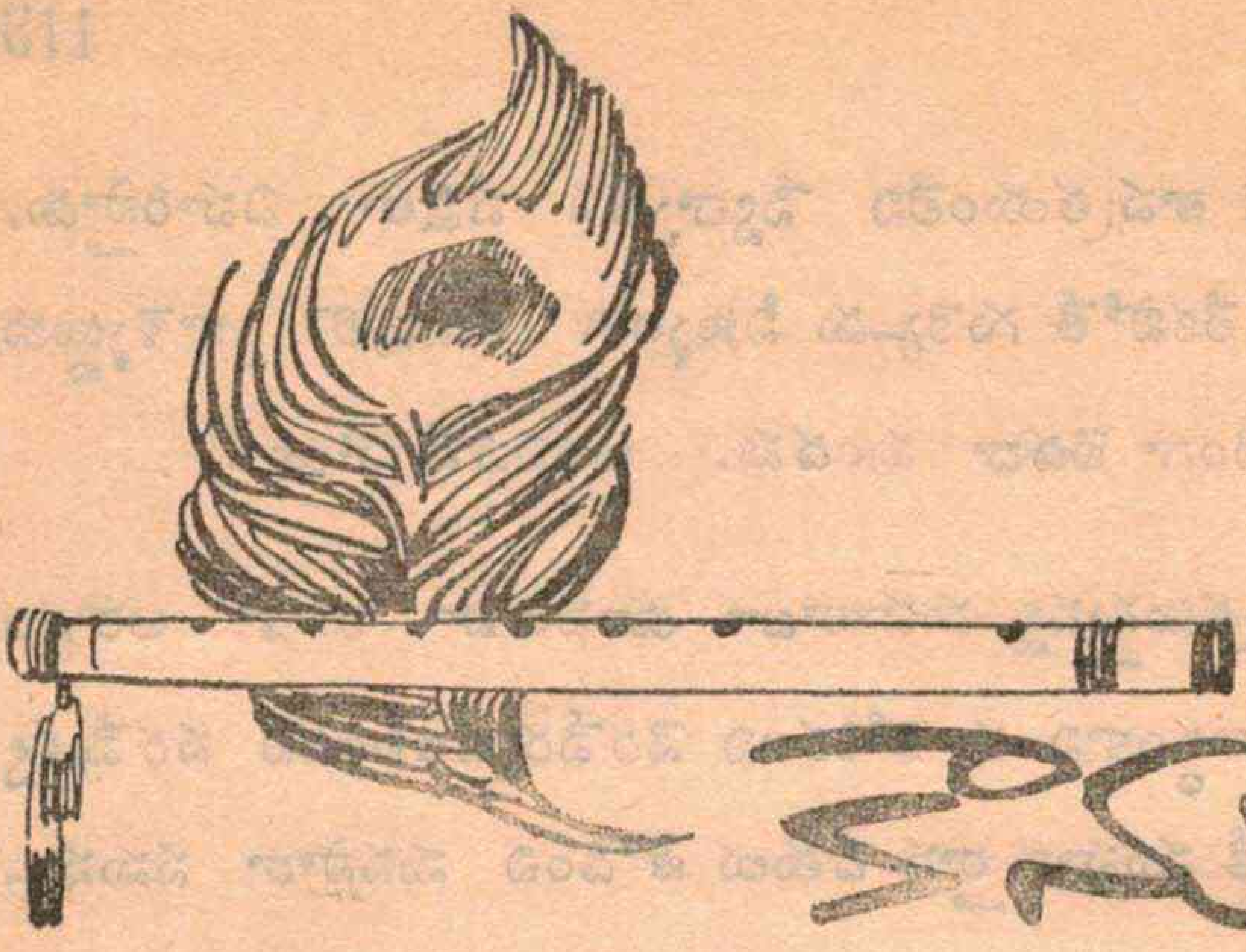

కానుక

పొద్దు వాటారినప్పటినుంచి మర్రిచెట్ల లోంచి ఊడలు ఊడలుగా దిగజారుతున్న చీకటి, చలమై చెరువై చెలరేగిన యమునై సముద్రమై భూమినంతా ముంచివేసింది. ఆకాశమెత్తున ముంచేసింది రాధ కంటి కాటుకలా కృష్ణుడివంటి నలుపులా నందుడి యింటి చల్లలా చిక్కబడింది.

చెట్టుకింద చీకటిమధ్య చితుకుల మంటలు కృష్ణుడిమీద ఎర్ర పట్టు కండువాలా కదలాడుతున్నాయి. చీకటి చిక్కదనాన్ని చక్కదనాన్ని వెలుగెత్తి చాటుతున్నాయి, మంటలో ఊచ కాలుస్తున్న గోపన్న ముఖం మీద— అతని పక్కన చెల్లాచెదరుగా పడివున్న వేణువులమీద కొంచెం అవతలగా బొత్తికట్టివున్న వెదుళ్ళమీద వెలుగునీడల భాషతో కావ్యాలు రాస్తున్నాయి.

ఇంక మూడు ఝాములుపోతే సప్తమి తెల్లవారుతుంది. కృష్ణుడి పుట్టినరోజు వచ్చేస్తుంది. పాతిక పండగలనాడు గోపన్న ఆరంభించిన వేణు నిర్మాణం ఇంకా తెమలలేదు. రేపటికైనా సాధించి, తన వేణువును ఆయనకు సమర్పించాలి. రేపివ్వలేకపోతే ఇంక ఈ జన్మకివ్వలేదు.... వేళయిపోయింది.

"నాయనా, బువ్వదినవే" అన్నాడు చిన్న గోపన్న వచ్చి. గోపన్నకీ మాట వినపడలేదు.

అతని హృదయం బృందావనిలో ఉంది, అక్కడకు కృష్ణుడు వస్తాడు. వచ్చే వేళయింది. అప్పుడే గోపికల అందెల రవళి విని పిస్తోంది. గాజుల గలగలలు, నవ్వుల కిలకిలలు వినిపిస్తున్నాయి. ఇవతల వెదురు పొదలు సన్నగా ఈలవేస్తున్నాయి. ఈ ఉపశ్రుతు లన్నిటినీ కలుపుకొని కొద్దిక్షణాలలో మోహన మురళీ రవళి విన వస్తుంది.

గోపన్న ఎన్ని యుగాలుగా అక్కడ చెట్లమాటున కూర్చున్నాడో అతనికే తెలియదు. ఆకులలో ఆకై, పువ్వుల్లో పువ్వయి, ఇసుకలో రేణువై, యమునలో బిందువై స్తబ్ధంగా కూర్చుని కృష్ణ వంశీనాదాన్ని హృదయంలో పోసుకున్నాడు. పరిశుద్ధమైన స్వరాలలో ఒక్కొక్క స్వరాన్ని మనసులో నిలుపుకొని దాని విశ్వరూపం దర్శించడానికి తపస్సు చేశాడు. అదే మనసులో పదిలంగా దాచుకుని పరుగున తన కుటీరానికి వచ్చాడు. కొత్త వెదురుకోపి స్వరద్వారాలు వేసి, మనసులో స్వరాన్ని ఇందులో పలికించబోయాడు. ఆ స్వరం తన ఈ వేణువులో పలికితే ఇది కృష్ణయ్యకు కానుక ఇవ్వాలి. కాని అది పలకలేదు. పలి కించాలని అతను ఎన్నివేల వేణువులో చేశాడు. తన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వా సాలన్నీ వేణువుకు శ్రుతిచేయడానికే ఉపయోగించాడు. జీవితకాలమే తక్కువ. ఒక జీవితానికి లెక్కదేలే ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలు కొన్ని కోట్లు ఉంటాయి. వాటిని వృధాచేస్తేఎలా? యమున ఒడ్డున పొదలమాటున దాగి కూర్చుని కృష్ణుడి మురళి విన్నప్పుడు అతను వూపిరి బిగపట్టుకునే కాలం గడిపేవాడు. అక్కడ పొదుపుచేసిన దానిని తన కొత్త వేణు వును పూరించడానికి ఉపయోగించేవాడు. తీరా పూరించేసరికి అది శ్రుతి

శుద్ధంగా వినబడేది కాదు. పైగా జీరబోయేది. లోపలేవన్నా ఈనెలు లేచాయేమోనని గోపన్న ఎంతో శ్రద్ధగా లోపలకూడా నునుపు చేసే వాడు. ఇక పట్టుకు వెళదాం అని లేచేసరికి దాని గొంతుక జీరపోయేది.

గోపన్న పూర్వం ఎన్నో వేణువులు చేశాడు. తృప్తిగా వాయిం చాడు. బాగానే ఉందనుకున్నాడు. కాని ఒక స్థాయి వచ్చాక అతనికొక ఊహపోయింది. వేణువును కిందపెట్టి, సంగీతాన్ని ఊహించబోయాడు. ఊహించిన సంగీతాన్ని భావనచేసి, భావించినదానిని అనుభవించి దర్శించే సరికి అతనికొక సత్యం తోచింది. సంగీతాన్ని అనుభూతికి తెచ్చుకోవ డానికి జంత్రగాత్రాలను ఉపయోగించబోవడం అవివేకం. జలపాతాన్ని వెదురుగొట్టంలో ఇముడ్చడం పొరపాటు. సముద్రాన్ని పాలకడవలో ఇముడ్చడం తెలివితక్కువ....ఊహకందే సంగీతంలో పాటకందేది శత సహస్రాంశం వుండదు.

ఊహ సాగినకొద్దీ స్వరలత దిగంతాలవరకు వ్యాపించసాగింది. ఆకాశం వరకు వ్యాపించసాగింది. రోదసి అంతా నిండిపోసాగింది. క్రమంగా, ఓంకార జనితమైన స్వరార్ణవం తిరిగి ఓంకారమై భువన సమ్మోహనంగా భీకరంగా అద్భుతంగా ఎరుకపడసాగింది. శ్రుత సంగీ తంలా ఇందులో అపశ్రుతులులేవు. అపశబ్దాలు లేవు. అన్ని వేదాం తాలూ, అన్ని సత్యాలూ అర్ధసత్యాలేనంటూ, తనలో భాగాలేనంటూ నిలచే అద్వైత సత్యంలా ఈ సంగీతంలో అపస్వరాలు కూడా అర్థ స్వరాల, పూర్ణస్వరాల పక్కన నిలిచి, అంగాలు సంతరించుకొని, అందంగా భాసించసాగాయి. ప్రతి అణువునా భగవంతుడున్నాడు. ప్రతి శబ్దం లోను సంగీతం ఉంది. అన్న వాక్యాల తాత్పర్యం అతనికి ఎరుక పడింది. గోపన్న అర్భక దేహానికిది దుర్భరమైపోయింది. అతను ఊహించిన సంగీతాన్ని అనుభవించడానికి శక్తి చాలలేదు.... అవయవా లన్నీ విలవిలలాడేవి. హృదయం బద్దలయిపోయే స్థితికి వచ్చింది.

అందం, ఆనందం దగ్గరగా వస్తే ఇంత దుర్నిరీక్ష్యాలై దుర్భరాలై ఉంటాయని అతను ఊహించుకోలేదు. ఇప్పుడు గ్రహించికూడా తప్పించుకోలేడు....

అతన్ని ఆ స్థితినుంచి ఐహిక స్థితికి తెచ్చి కాపాడినది—కృష్ణుడి మురళి .... అదివిన్న క్షణాన అతను ముగ్ధుడైపోయాడు. ఆ స్థితిలోకే మేలుకొన్నాడు. తన ఊహకు అందిన దానికన్న గొప్పదీ, ఆకళింపు చేసుకుని అనుభవించడానికి సులువైనదీ అతనికి ఆనాడే వినిపించింది. నాటి నుంచి ప్రతి నిత్యం కృష్ణుడు ఎక్కడికి వెళ్తే అక్కడికి వెళ్ళి మురళి వినేవాడు. కొత్తల్లో కొన్నాళ్ళు గోపకాంతలు కంగారు పడ్డారు. తరవాత అతన్ని ఒక గోవుగా, చెట్టుగా జమకట్టేశారు.

ఇంత మోహనమైన సంగీతాన్ని కృష్ణుడు ఒక వెదురుముక్కలో ఎలా ఇమిడ్చాడో అని గోవన్న ఆలోచించాడు. ఒకసారి అతని ఇంటికి వెళ్ళి ఆ మురళిని ఎత్తుకు వచ్చాడు. యమున ఒడ్డుకువచ్చి, చెంగు చాటు నుంచి మురళి తీసి వాయించాలనుకునేసరికి అది కనబడలేదు !

మామూదారి కృష్ణుడు గజదొంగ దగ్గర నేను దొంగతనమేమిటి అనుకున్నాడు గోవన్న.

కాని గజదొంగ ఆ సాయంత్రం కనబడి, "గోవన్నా, నా మురళి తీసుకుపోయావుకదూ.... పోనీ ఇంకొకటి చేసిపెట్టు" అన్నాడు నవ్వి.

గోవన్న తెల్లబోయాడు.

ఆ మర్నాటినుంచి వేణు నిర్మాణం ఆరంభించాడు గోవన్న. ఆరంభించిన నాటినుంచి అతనిలో కొత్తశక్తి, కొత్తచైతన్యం మేల్కొన్నాయి. తన చేతులలో రూపు దిద్దుకుంటున్న మురళి రేపు మాపటివేళ. కృష్ణుడి హస్తాలను అలంకరిస్తుందని, ఆయన అందులోకి జీవాన్ని ప్రతిపాదిస్తాడని అనుదినం ఆశపడుతూ ఆనందిస్తూ మురళిని రూపొం

దించాడు. ఆయన పెదిమలూనేచోట, వేళ్ళు ఆనేచోట మురళి కఠినంగా ఉండి నొప్పించకుండా ఉండేందుకు ఆయా ప్రాంతాలను తన చేతులతో అరగదీశాడు.

మురళి సిద్ధంకాగానే శ్రుతి చూశాడు. గుండె బద్దలయినంత పనయింది. అది శ్రుతి శుద్ధంగా లేదు. పైగా జీర, రెండు మూడు వేణువులు పలికినట్టుంది. కృష్ణుడు ఊదుతాడన్న ఆనందంలో దానికీ ఒళ్ళు పులకరించిందా?

గోపన్న అది పడేసి మరోటి చేశాడు. అదీ అంతే.

మర్నాడు వెదురు చాలా తెప్పించాడు. పది పన్నెండు చేశాడు. ఒక్కొక్కటీ ఊది చూడడం, నచ్చక పారవెయ్యడం....

"నీకు వేణువు ఇవ్వనిదే నా ముఖం చూపను కృష్ణయ్యా" అనుకున్నాడు. నాటినుంచి ఇదే పనిపెట్టుకున్నాడు. సాయంకాలం బృందావని వేపు వెళ్ళి వేణుగానం వినడం, ఉదయాస్తమానం కొత్త వేణువులు చెయ్యడం.

ఊళ్ళో వాళ్ళంతా ఇది వింతగా చెప్పుకున్నారు. కొత్తలో మెచ్చుకున్నారు. తరవాత ఆ సంగీతం పిచ్చి వదిలిందనుకుంటే, మళ్ళీ ఆ పిల్లంగోవి పిచ్చి పట్టింది గావాల అని నవ్వుకున్నారు. తరవాత నవ్వారు.

గోపన్న పనికిరావని పడేసిన వందలాది వేణువులను కొత్తలో గొల్లపిల్లలు తీసుకుపోయేవారు. తరవాత అతనికి భయం వేసింది — వాటిలో ఏదన్నా కృష్ణయ్యదగ్గరకు పోతుందేమోనని. అందుకని చేసిన వేణువులన్నీ పాకలో అటకమీద పడేసేవాడు

యమున ఒడ్డున గోపన్న పాక, పాకప్రక్కన పందిరి కింద వెదుళ్ళు, చెట్టుకింద కొలిమి చూసి ఊళ్ళో జనం హేళనచేశారు —

"గోపన్నా! ఏకంగా పెద్ద కలప దుకాణం పెట్టరాదూ.........వ్యాపారం చేసినట్టూ ఉంటుందీ" అని....

గోపన్నకు నవ్వడానికి, నవ్వుకోడానికి కూడా తీరికా, కోరికా, ఓపికా లేవు....

* * * *

పాతికేళ్ళు గడిచిపోయాయి. కృష్ణయ్య పెద్దవాడయ్యాడు. బృందావనికి రావడం లేదు. పట్నవాసం మనిషియైపోయాడు. రాజకీయాల్లో తిరుగుతున్నాడు. అయినా కృష్టాష్టమి వెళ్ళిన ప్రతి నవమినాడు గోపన్న కొత్త ఉత్సాహంతో కొత్త వేణువు ఆరంభిస్తూ 'పైసారి పుట్టిన రోజుకేనా పంపాలి....' అనుకొనేవాడు. పుట్టినరోజు వచ్చేది-వెళ్ళేది....

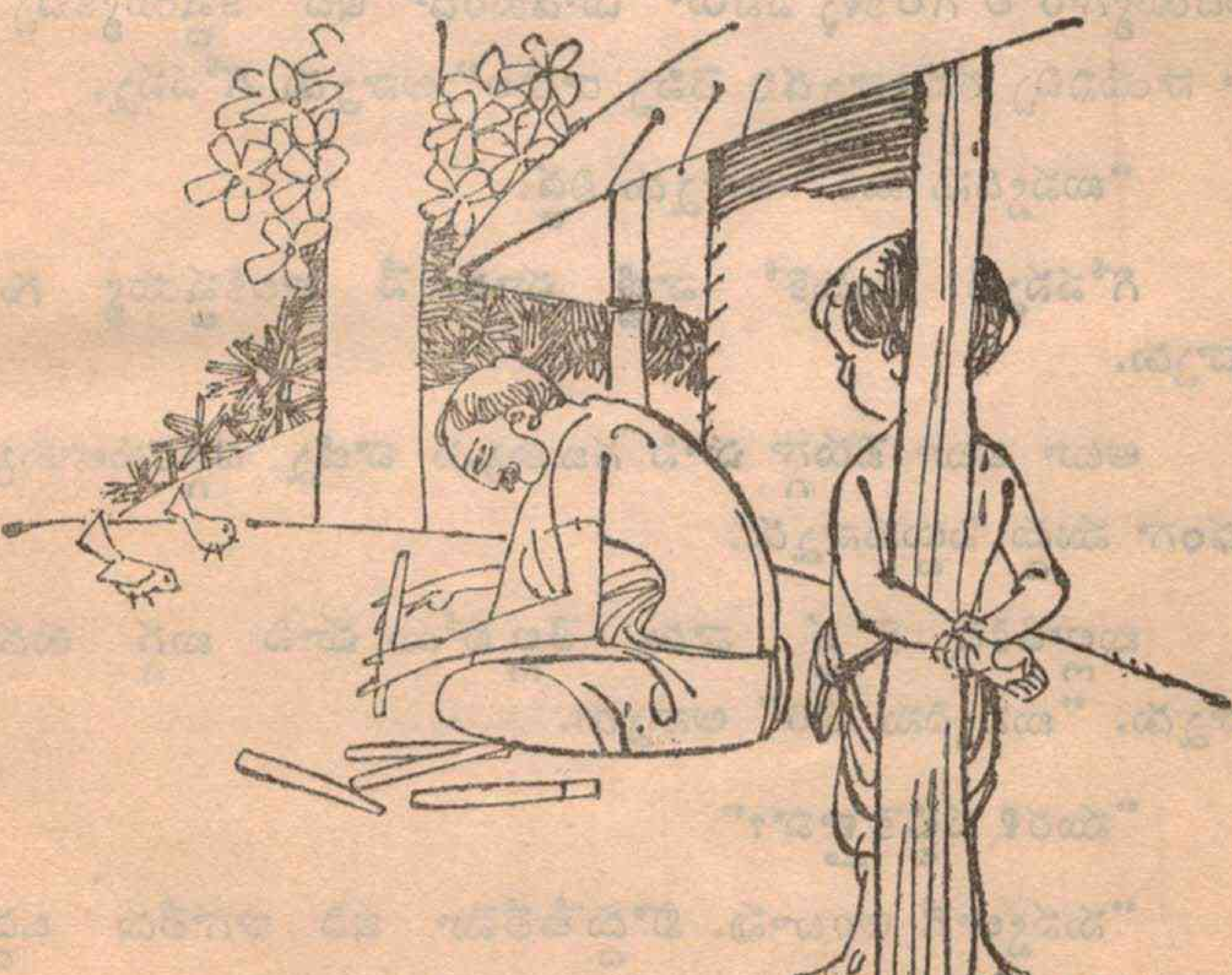

వేణువు మాత్రం కుదిరేది కాదు. ఏమిటో ఆ జీర—ఎవరో వెక్కిరి స్తూన్నట్టు....ఏదో శాపం వున్నట్టు....

* * *

"నాయనా బువ్వదినవే...." అన్నాడు చిన్న గోపన్న.

తండ్రి వాడివంక చూశాడు. జాలివేసింది. తల్లిలేని బిడ్డ. తండ్రి వుండీ లేనిబిడ్డ. ఆ వయసుకి వాడే రోజూ ఇంత గంజి కాచి పెడు తున్నాడు. వాడి అచ్చటా ముచ్చటా చూసుకుంటున్నాడు. అదీ మంచిదే అయింది.

రేపు అష్టమి వెళ్ళిన నవమినాటినుంచి, నాయన లేడని బెంగటిలు తాడన్న బెంగలేదు. ఎవరికివారే యమునాతీరే....

"బువ్వదింటాలేగాని; రేపు కిష్టయ్య పుట్టిన రోజు....నువ్వు నందయ్యగారి లోగిలికెళ్ళి ఎవరూ చూడకుండా ఇది కిష్టయ్యకిచ్చి— మా నాయనిచ్చి రమ్మన్నాడని చెప్పి రావాల" అన్నాడు గోపన్న.

"బువ్వదిను మరి" అన్నాడు బిడ్డ.

గోపన్నకి ఎందుకో వాణ్ణి చూడగానే బాలకిష్టయ్య గుర్తు కొచ్చాడు.

అటూ ఇటూ బెరుగ్గా చూసి గబుక్కున వాణ్ని దగ్గరకులాక్కొని గాఢంగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

బుల్లాడికిది కొత్త....వాడు తెల్లబోయి చూసి బుగ్గ తుడుచు కున్నాడు. "బువ్వదిను మరి" అన్నాడు.

"మురళి పట్టికెళ్తావా?"

"నువ్వలాగే అంటావు. పొద్దుపేలేమో ఇది బాగాలేదు ఒద్దులే అంటావు."

"అనను. ఈసారి చేసేది బాగుంటదిలే. అయినా సూడనుగా" అన్నాడు గోపన్న నీరసంగా నవ్వి.

"బువ్వదిను మరి" అన్నాడు చిన్న గోపన్న.

* * *

మర్నాడు ఉదయమే గోపన్న కొడుక్కి తలంటి నీళ్ళు పోశాడు. సాంబ్రాణి ధూపమేసి జుట్టు ఆరబెట్టాడు. చిక్కు దీశాడు. వదులుగా కొప్పు ముడేసి పూలు తురిమాడు. పట్టు కండువాతీసి పంచె కట్టాడు. మరోటి తీసి ధట్టీ చుట్టాడు. కస్తూరి తిలకం దిద్దాడు. కాటుకదిద్ది, దిష్టి తగలకుండా బుగ్గన చుక్క పెట్టాడు. నెమిలీకల వీవనలోంచి ఒక కన్ను తీసి కొప్పున బెట్టాడు.

చినగోపన్న కీ వరస బొత్తిగా నచ్చలేదు. ఎన్నడూ లేని పనులు చేస్తున్నాడు అయ్య. వాడి కెందుకో గుబులేసింది. కంట నీరు తిరిగింది. జాలిగా నాయన వంక చూశాడు. ముస్తాబు ముగించిన గోపన్న తృప్తిగా ఒకసారి కొడుకును చూశాడు.

క్షణంలో నిర్విణ్ణుడై పోయాడు. ఇదేమిటి బాలకృష్ణుడు....గోపాల కృష్ణుడు ఇక్కడికి.. ఎందుకొచ్చాడు? తాను ఏనాడో ఎత్తుకొచ్చిన వేణువు కోసమా?

గోపన్న తేరిపార చూశాడు. సందేహం లేదు-కృష్ణుడే. అప్రయత్నంగా చేతులు జోడించి దండం పెట్టాడు. ఒక్కసారిగా కన్నీరు కట్టలు తెంచుకుంది. అది దుఃఖమో, ఆనందమో.

"ఏందే అయ్యా" అంటూ బారున వచ్చి కౌగలించుకున్నాడు కొడుకు. తండ్రి దండం పెట్టేసరికి వాడికి ప్రాణం కంగారు పెట్టేసింది.

గోపన్న ఉలికిపడి కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు. "దేవుడికి దండం పెట్టానురా" అన్నాడు. "ఏదే....మురళేదే" అంటూ అటూ యిటూ చూశాడు. కనబడలేదు.

"అటక మీదెట్టాను. రాతిరి ఎలకలొస్తే...." అన్నాడు చిన గోపన్న భయపడుతూ.

"ఆ, ఎంత పనేశావురా బాబూ...." అన్నాడు గోపన్న. ఎలక లుండేదే అటకమీద అని తెలిసి అక్కడ పెట్టటమేమిటని కేకలెయ్య బోయాడు గాని, మనస్కరించలేదు.

అటకమీద కెక్కి చూశాడు. అక్కడ తను పనికిరావని పడేసిన వేణువులు గుట్టలుగా వున్నాయి. అందులో ఏది కొత్తది? ఏది మంచిది?

గోపన్న ఆ వేణువులన్నీ కిందకు దించాడు.

ఒక్కొక్కటీ తీసి వూది చూడసాగాడు.

"ఇది కాదు."

"ఇదీకాదు...."

"ఇదీకాదు...."

ఇటువేపు గుట్ట తరుగుతోంది. అటువేపుది పెరుగుతోంది. కాలం తరుగుతోంది.

మధ్యాహ్నం భోజనం వేళ వచ్చింది. వెళ్ళింది. గోపన్న "నేతి నేతి" అనుకొంటూ వేణు పరీక్ష సాగిస్తూనే వున్నాడు.

చిన్న గోపికి తండ్రిని పలుకరించేందుకు సాహసం చాలలేదు. వాడూ అలాగే కూర్చున్నాడు....చెమటకి కస్తూరి బొట్టు కరిగిపోయింది. కాటుక చెరిగిపోయింది. పూలు వాడిపోయాయి. వాడి సంతోషం,

ఉత్సాహం చెన్నుదరిగాయి. అన్నం తిననందువల్ల నీరసంకూడా కలిగింది.

కాని, గోపన్న ఇవేమీ గమనించే స్థితిలో లేడు.

ఇదికాదు.

ఇదీ కాదు....

ఇన్ని వేణువుల గుట్టలో ఎక్కడో సత్యమైన కొత్త వేణువు దాగి ఉంది.

అది సత్యమైనదేనా ?

....ఏమో....గోపన్నకి తెలియదు. పరీక్షించి చూడలేదు. అయి వుంటుందని, అయితీరాలనీ....

* * * *

పొద్దు వాటారింది. చీకటి చిక్కబడింది. చిన్నగోపన్న దీపం వెలిగించాడు.

"నాయనా, చీకటి పడిపోతోందే. పుట్టింరోజు పండుగయిపోతుంది అన్నాడు జంకుతూ. గోపన్న తల ఊపాడు. ఇక రెండే రెండు వేణువులు మిగిలాయి. ఒకటి చూశాడు.

ఇదీకాదు.

ఇంక ఒక్కటి మిగిలింది. ఇదేనా....ఏమో....అతను ఉదయం నుండి వెతుకుతున్నది మంచిదికాక, కానందువల్ల ఈ గుట్టలో పడిపోయిందేమో, ఇప్పుడు మిగిలింది—ఒకప్పుడు పనికిరాదని తాను పడవేసిందేమో....

చివరి మురళిని పరీక్షించడానికి గోపన్నకి ధైర్యం చాలలేదు

సత్యం తెలుసుకోని చనిపోగల శక్తిలేదు. మళ్ళీ ఇంకో ప్రయత్నం చేసే ఓపిక లేదు. వ్యవధి లేదు.

"ఇదే" అన్నాడు ధీమాగా.

"మాధవా ?" అన్నాడు కుర్రాడు.

"ఒద్దు .... లగెత్తు .... కిష్టయ్య చేతికియ్యి. ఆయనే చూస్తాడు. ఆయనే చెబుతాడు" అన్నాడు గోపన్న.

కుర్రాడు ఇంక ఆగలేదు. మళ్ళీ తండ్రి మనసు మారేలోపల పారి పోవాలనుకున్నాడు. చీకట్లోకి పరుగెత్తాడు.

* * * *

పాతిక సంవత్సరాల గాలివాన వెలిసింది.

గోపన్న నీరసంగా మేను వాల్చాడు. పూర్వం ఊహాసంగీత ప్రపంచంలోకి తొంగిచూసినపుడుకూడా ఇలాటి నిస్త్రాణే కలిగేది. ఇవాళా అదే....

తాను పని ముగించాడా... భగవంతుడికి సరియైన శ్రుతి శుద్ధమైన వేణువును పంపాడా....

ఇన్ని సంవత్సరాలు కృషిచేసి ఇన్ని వేల పరీక్షలు జరిపి, చివరికి పంపిన వేణువును పరీక్షించుకోలేదు. అది కృష్ణయ్య కే వదిలేశాడు. శ్రుతి సరిలేక పోతే ఆయన సరిచేసు కొంటాడు.

అయినా శ్రుతి శుద్ధంగా ఉందో లేదో నిర్ణయించే జ్ఞానం తనకు ఉందా....సరిచేసే శక్తి ఆయనకు లేదని తను అనుకొన్నాడా ?

గోపన్నకు నవ్వువచ్చింది.

ఎంత పొరబాటు .... పాతికేళ్ళ పొరబాటు .... ఒక జీవితం పొర బాటు. ఆయన అలుగుతాడా .... అలగడు. నవ్వుకుంటాడు. వెర్రి

గోపన్న అనుకొంటాడు. అనుకొని మురళిని తన పెదిమల దగ్గిర ఉంచుకుంటాడు. శ్రుతులన్నీ దాచుకున్న బొజ్జలోంచి ఓంకారానికి మూల స్థానమైన నాభిలోంచి మంగళగళంలోంచి మధురాధరాలలోంచి....

వెన్నా పాలూ ఆరగించిన మధురాధరాలలోంచి, రాధాధరాలను పవిత్రంచేసిన మధురాధరాలలోంచి జీవం వచ్చి తన వేణువులో ప్రవేశిస్తుంది ...

తన పక్కనున్న వేణువులోంచి సన్నటి చక్కటి స్వరం నెమ్మదిగా ఇవతలికి రావడం, వచ్చి తన చెంప నిమరడం గమనించాడు గోపన్న.

ఇదేమిటి? తను పనికిరాదనుకొన్న మురళి....

ఇంకో క్షణానికి ఆ పక్క మురళి ఉత్తరార్ధానికి ఇటుపక్క మురళి మేలుకున్నాయి. మరికొద్ది క్షణాలలో ఆ కుటీరంలోని సహస్ర వేణువులూ భువన మోహనంగా గానం చేయసాగాయి. గోపన్న లేచి కూర్చున్నాడు. భ్రమరాన్ని చూస్తున్న కీటకంలా దశదిశలా పరిభ్రమించాడు. అన్ని వేణువులూ పాడుతున్నాయి. అన్నిటిలోనూ అలనాటి బృందావన కృష్ణుడి మోహనగానమే. అన్నీ శ్రుతి శుద్ధంగా ఉన్నాయి. అసత్యమైన వేణువు లేనేలేదు. భగవంతుడికి ఉపయోగపడని వేణువే లేదు....

గోపన్న విభ్రాంతుడైపోయాడు.

నీరసంగా ఆనందంగా మేనువాల్చాడు. సహస్ర వేణునాద స్వరార్ణవంలో— సాక్షాన్మహావిష్ణువై తేలుతున్నాడు....

వేణుగానం ముగిసిన కొద్ది క్షణాలకు అంతకన్న మధురమైన అడుగుల సవ్వడి వినబడింది. చిన్న గోపన్న వచ్చి వుండాలి. తను పంపిన మురళి మంచిదో కాదో చెప్తాడు. ఈ సత్యం ఇక తెలిసినా మానినా ఒకటే. అంతకన్న గొప్ప సత్యాన్ని దర్శించాడు గోపన్న.

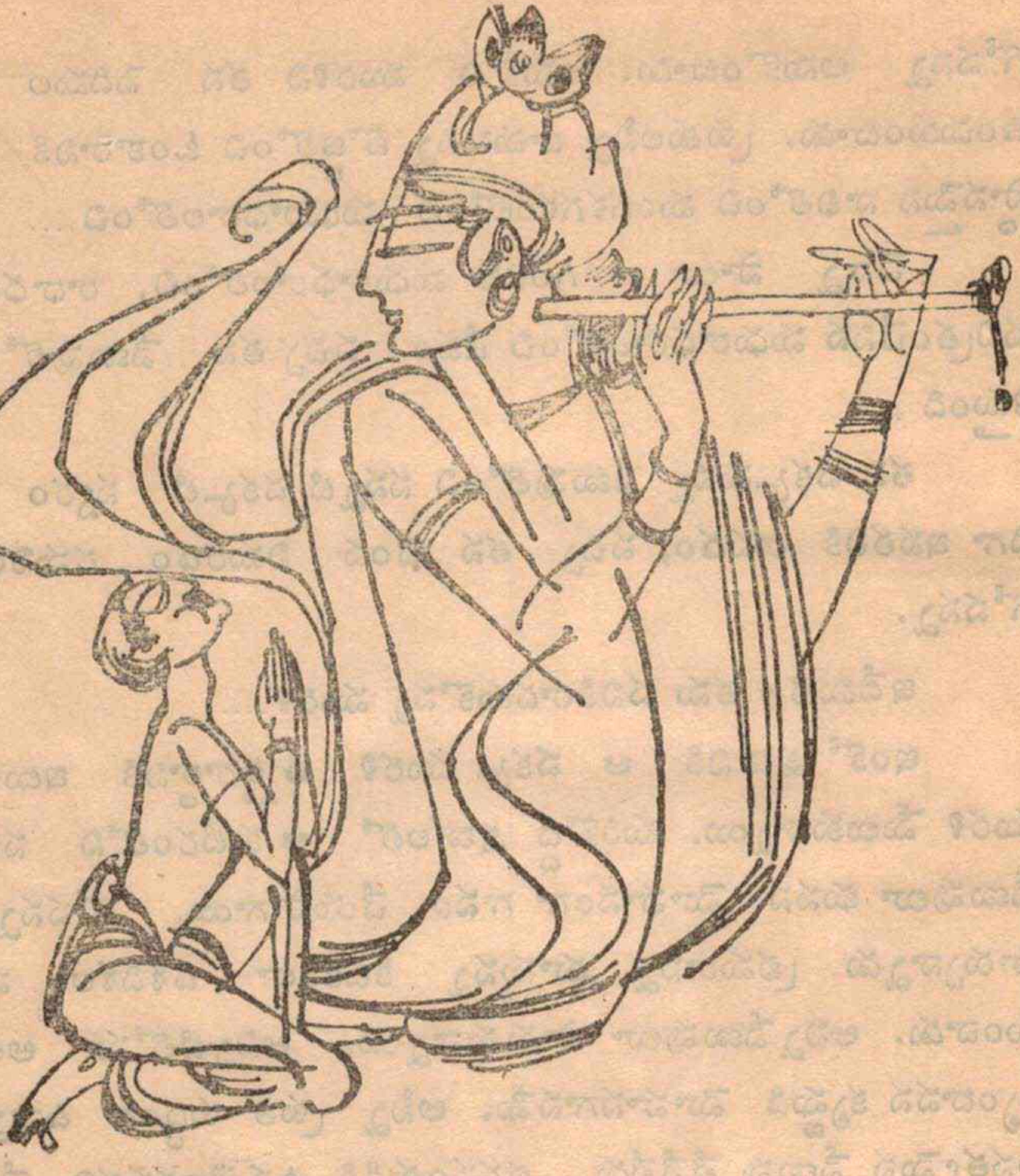

గోపన్న నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరిచాడు.

గుమ్మంలో బాలకృష్ణుడు!

పట్టుపంచ పట్టుధట్టీ కస్తూరిబొట్టు బుగ్గన చుక్క సిగలో పింఛం ...

"నువ్వే వచ్చావా కిష్టయ్యా...." అంటూ లేచి కూర్చుని చేతులు జోడించాడు గోపన్న.

"అయ్యా అయ్యా! కిష్టయ్య నీ మురళి వాయించాడే. నాకు బువ్వ పెట్టాడు. ఇక్కడ ముద్దెట్టుకున్నాడు. అయ్యా మరేం....కిష్టయ్య నీ మురళి వాయించేవాడే. కానీ....మరే....ఎంత వాయించినా ఏమీ వినబడలే. అస్సలు పాట రాలేదే....కాని కిష్టయ్య మంచోడు. నన్నికక్కడ ముద్దెట్టు...."

గోపన్న తల పక్కకు తిప్పి గదినిండా పడివున్న వేణువులను చూశాడు.

ఇంతసేపూ గానం చేసి అలసిపోయిన వేణువులవంక అప్యాయంగా సగర్వంగా చూసి ఒకటి తీసి ముద్దు పెట్టుకున్నాడు గోపన్న.